

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Webinar: Digitale Toegankelijkheid voor inkopers

Informatiesessie inkopers

09 mei 2023

Doel van deze bijeenkomst

- > Gelijk startpunt creëren als het gaat om digitaal toegankelijk inkopen
- > Aanreiken van tips en trucs
- > Ophalen van vragen, informatie en voortgang
- > Afspraken maken over ...

Wat verwacht je vandaag op te halen uit deze bijeenkomst?

40 Answers

meer informatie over digitale toegankelijkheid

Kennis algemeen over het onderwerp

Stand van zaken

Welke eisen er zijn naast de WCAG

Hoe in Gibit verankerd?

Tips

Eventuele eisen of hoe we het uit kunnen vragen in een aanbesteding

Meest recente wettelijke eisen

Met name tips

Handvaten

Tips

Waar moet je op letten bij inkopen?

Tips

Algemeen met tips

Informatie en kennis

Tips bij uitvragen offertes applicaties

Tips

kennis in het algemeen

Wat verwacht je vandaag op te halen uit deze bijeenkomst?

40 Antwoorden

- tips & tricks
- TIPS!, wet en regelgeving! kennis algemeen
- Security
- Handvatten
- Handvatten
- Of er nog handigheden zijn? Waar op te letten etc.
- Algemene kennis en achtergrond over inkoop
- Tips over het opzetten van de juiste criteria
- Kennis opdoen, informatie
- algemene info
- Wat moet verbeterd worden?
- een handige checklist
- Tips en tricks en best practices digitoegankelijkheid
- Kennis opdoen
- Wat is de impact op huidige processen
- Waar je op moet letten als je met een externe partij in zee gaat gelet op digitale toegankelijkheid. Of in gesprek kunt met een partij waar je op dit moment al in zee bent.
- Tips en kennis opdoen
- Algemene info

Wat verwacht je vandaag op te halen uit deze bijeenkomst?

40

Answers

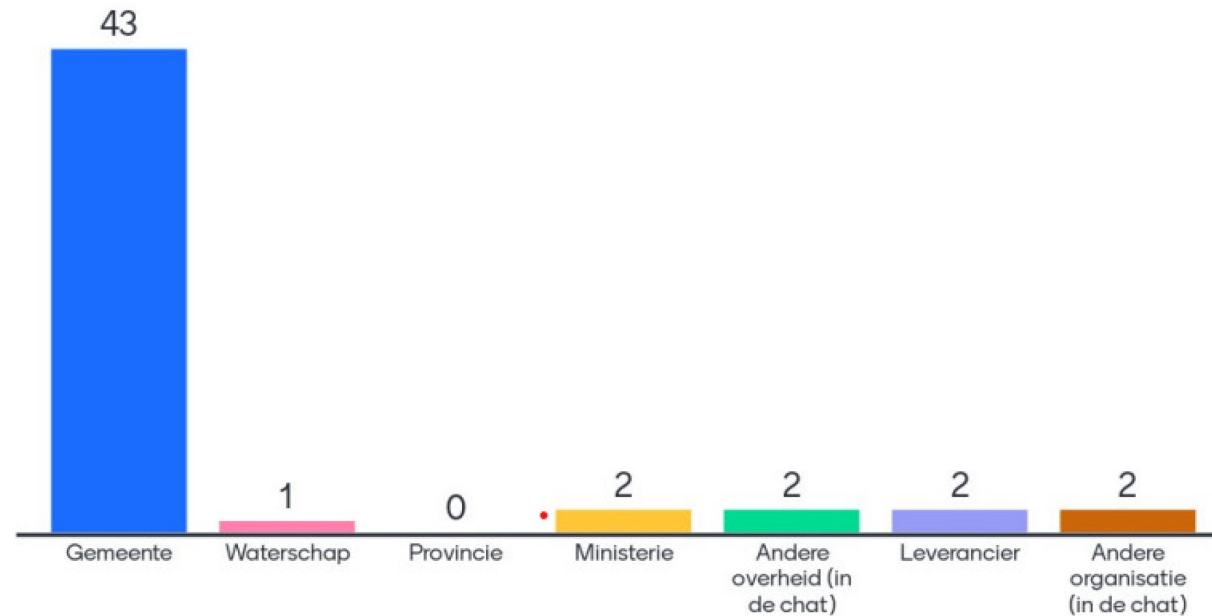
Inkoop van veel onderzoeken in 1x

Handvatten

hoe hou je controle op de inkoop, vooral bij enkelvoudige aanbestedingen

Gemeente

Wat voor soort organisatie vertegenwoordig je?

Agenda

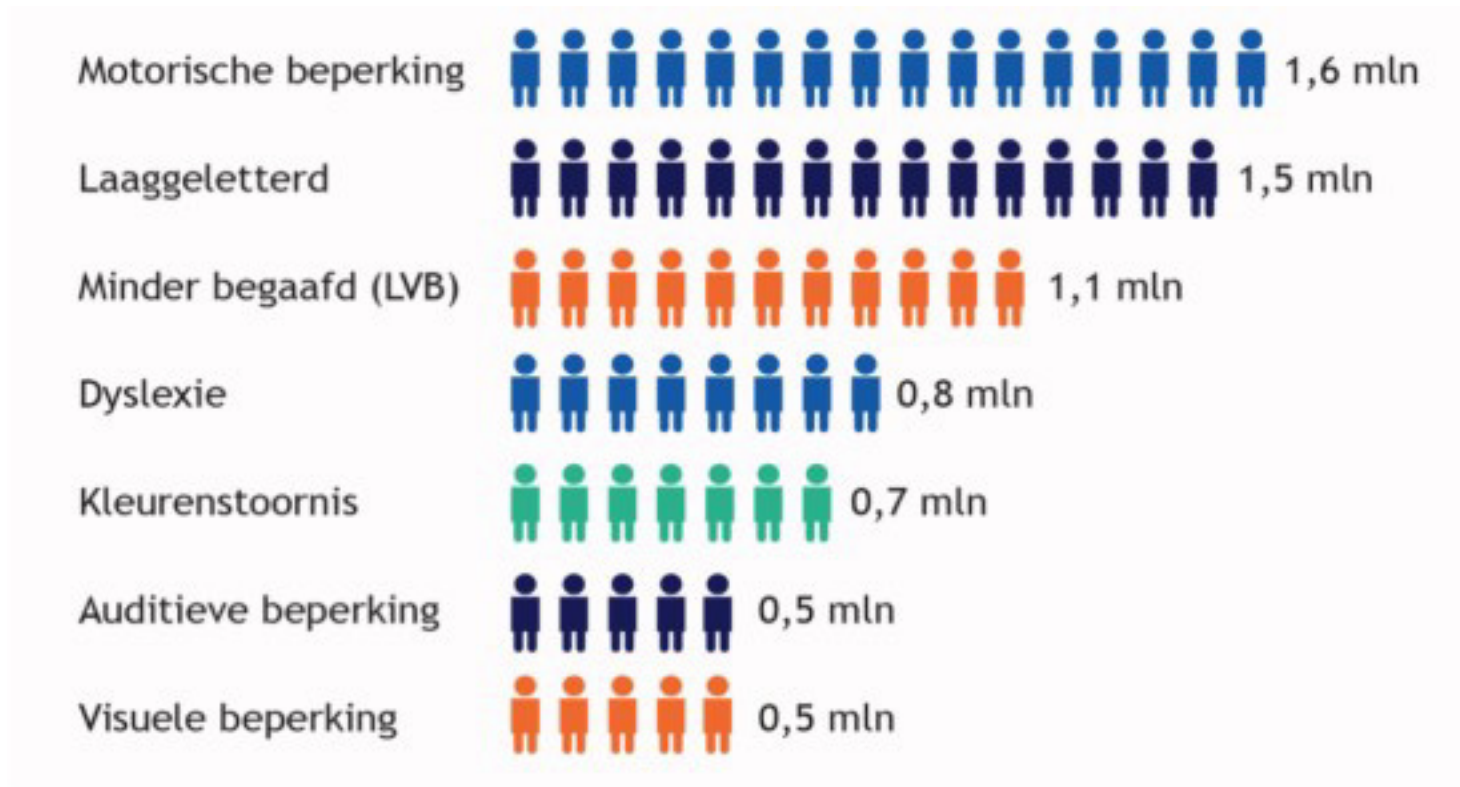
- > Doel van de bijeenkomst
 - Voor wie is digitale toegankelijkheid belangrijk?
 - Wettelijke verplichting: Tijdelijk besluit, Wdo en moties

- > Inkoopproces van begin tot eind t.a.v. digitale toegankelijkheid
 - Inkoop instrumentarium: ARBIT, GIBIT, ...
 - Wat doe je zelf en wat kan je van de leverancier verwachten
 - Verschil tussen nieuwe en oude contracten

- > Praktijk
 - Horizontale verantwoording (bestuurlijk)
 - Collegae binnen de organisatie
 - Audits en toegankelijkheidsverklaring

- > Afsluiting

Voor wie is digitale toegankelijkheid belangrijk?

Figuur 1.1: Aantallen mensen met beperkingen (samengesteld uit bronnen van CBS, Volksgezondheidszorg (.info)⁷, SCP⁸, Gezondheidsmonitor GGD en RIVM).

De helft van alle mensen met een mobiele telefoon gebruikt toegankelijkheidsfuncties.

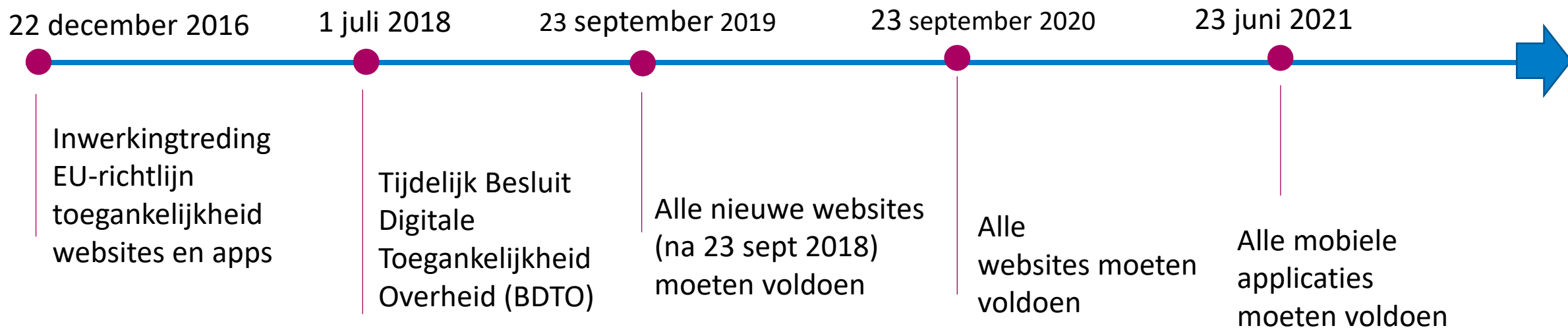
- > Onderzoek onder 2,5 miljoen Nederlanders
- > Voorbeelden van toegankelijkheidsfuncties: Tekstgrootte aanpassen, donkere modus en tekst uit laten spreken
- > **45%** gebruikt één of meer toegankelijkheidsfuncties op iOS
- > **15%** gebruikt er minstens twee op iOS
- > **59%** gebruikt één of meer toegankelijkheidsfuncties op Android
- > **22%** gebruikt er minstens twee op Android

Bron: Appt.org

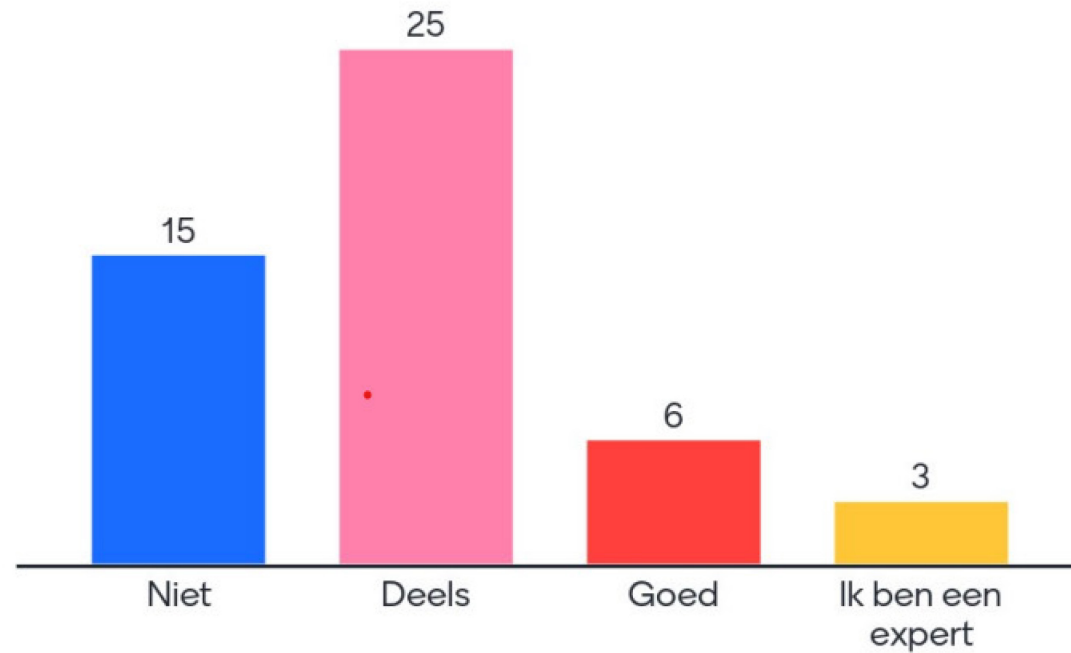
Wettelijke verplichting

- > EU richtlijnen
- > Wetgeving Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid
- > Iedereen moet informatie en diensten van de overheid kunnen bereiken en gebruiken. Ook digitale informatie en diensten. Dit wordt getoetst aan de hand van de WCAG2.1 richtlijnen en ge-audit door onafhankelijke auditors. De richtlijnen gaan over techniek en over content.
- > Overheden zijn nu nog alleen verantwoordelijk en moeten hun status van toegankelijkheid aantonen met een toegankelijkheidsverklaring.
- > In 2025 worden marktpartijen* ook wettelijk verplicht gesteld.

Termijnen voor de wettelijke verplichting

In hoeverre ben je bekend met deze wetgeving?

Aangenomen moties

- > Motie Bisschop
- > Motie Ceder
- > Motie Strolenberg en De Kort

DigiToegankelijk TOP

Doel:

- > Ondersteuning, monitoring en toezicht op Digitale Toegankelijkheid bij de gehele Nederlandse overheid

Ondersteuning:

- > Kennisbank/ platform
- > Advies geven
- > Handreiking toegankelijke organisatie
- > Trainingen organiseren

Monitoring & Toezicht:

- > Dashboard
- > Voorbereiden toezichthouder (mogelijk centraal)

Inkoop- en leveranciersmanagement:

- > Inkoopvoorwaarden rondom digitale toegankelijkheid aanpassen
- > Samenwerking met VNG om softwareleveranciers te stimuleren

PIANOO – ARBIT, ARVODI en GIBIT

- > GIBIT is gemeentelijke inkoop bij IT Toolbox. Bestaat uit o.a. voorwaarden, kwaliteitsnormen, checklisten, factsheets, pve's en handreikingen. Een forum en pleio samenwerkingsruimte
- > Overeenkomstengenerator ca. 500 per jaar door gemeenten, waarvan 14 gemeenten goed zijn voor 200 ovk's in 12 maanden
- > Update is aanpassing op dienstverlening op afstand (DOA) + onderhoud
- > PIANOO is expertisecentrum aanbesteden
- > ARBIT is Algemene Rijksinkoopvoorwaarden bij IT overeenkomsten
- > ARVODI is algemene rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van diensten

GIBIT

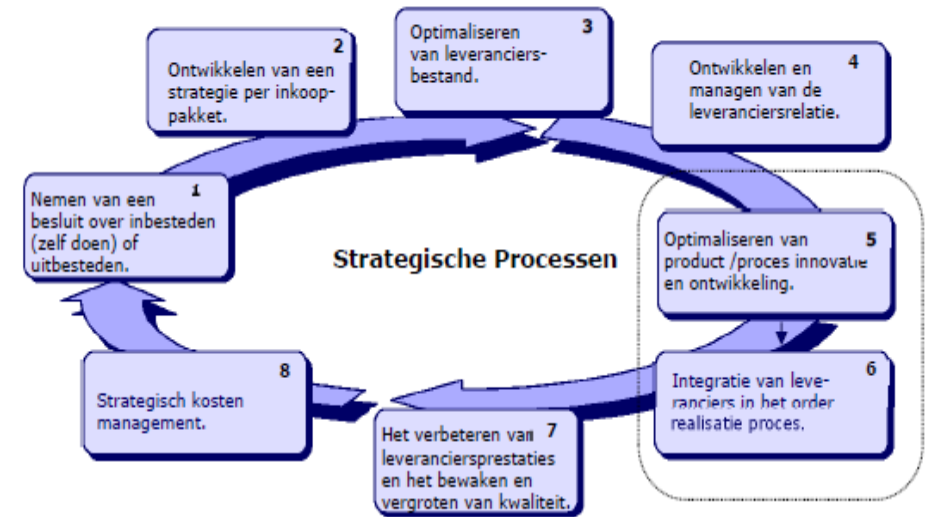
Gemeentelijke Inkoop bij ICT Toolbox

- › Art 6 GIBIT voorwaarden stelt
 - dat ICT prestatie voldoet,
 - preventief is getest,
 - of als een rapportage kan worden overlegd dat wordt voldaan
 - Publicatie kan in de Softwarecatalogus
 - dat in de acceptatie wordt getoetst of wordt voldaan

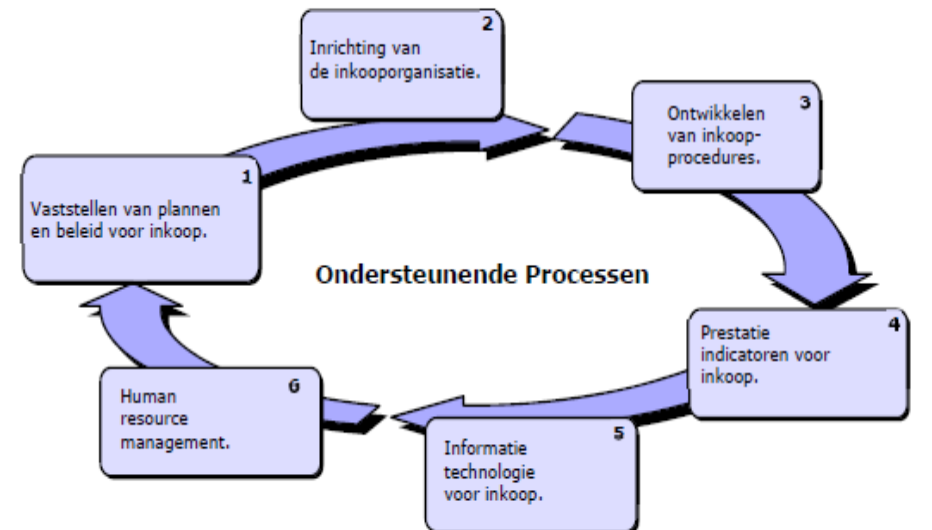
- › Advies gemeenten: nadere uitwerking bij de aanbesteding stellen wat gemeente wil mbv (checklist kwaliteitsnormen) + toolbox checklist inkoop Eisen DT
- art 11 documentatie (met verwijzing naar ook art 6)
- Kwaliteitsnormen:
 - Toegankelijkheid = H 6_E1 (digitoegankelijk, EN 301-549 en WCAG 21)
 - Documentatie = H 1 (A in de SWC) of deel B (daarbuiten) en H2 (minimaal)
 - Product-pakketversie
 - Beleidsthema / werkingsgebied, functionele beschrijving ja/nee ondersteund, compliancy aanduiding, testrapport

Lerend inkopen

- > Aanleidingen: aanbestedings-kalender, verplichting, iets 'anders' willen of moeten
- > Leercirkel maken van gemeenten:
 - Recente aankoop/implementatie ervaring (< 3 jaar)
 - Tot en met die aanbesteding overwegen (< 2 jaar)
- > Inkoop-aanbestedingsbeleid
 - [Aanbestedingsprocedures](#): b.v. concurrentiegerichte dialoog
 - Marktconsultatie(s) raadplegen, analyseren, doorvragen
 - Organisatie [MSU model](#)

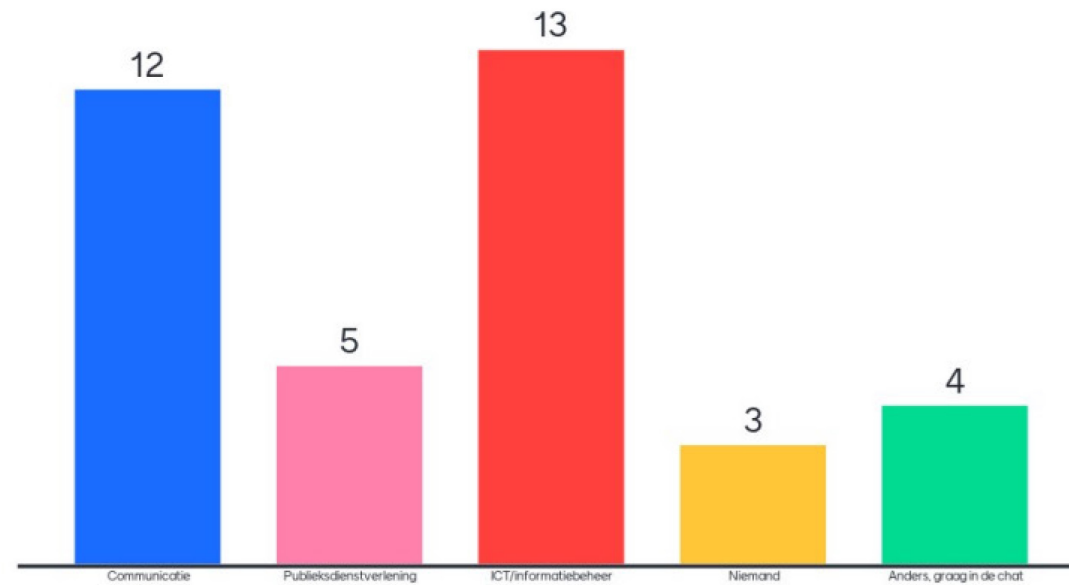
Figuur 1 De acht strategische processen van het MSU* model

Figuur 2 De zes ondersteunende processen van het MSU* model

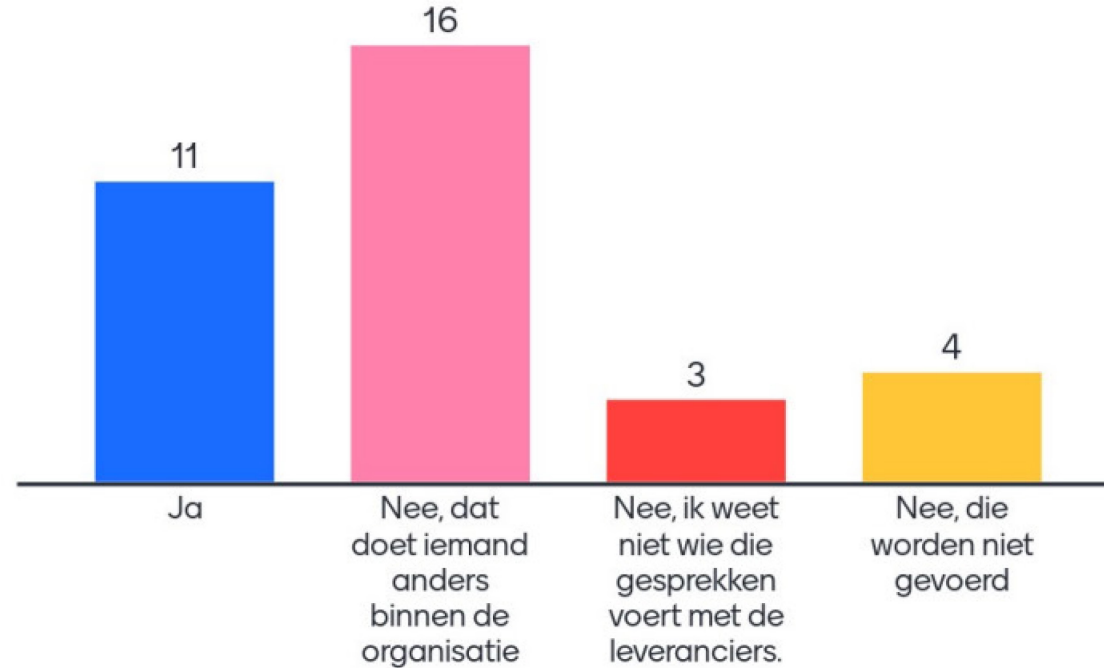
Wie of welke afdeling is er binnen de organisatie eindverantwoordelijk voor digitale toegankelijkheid?

Mentimeter

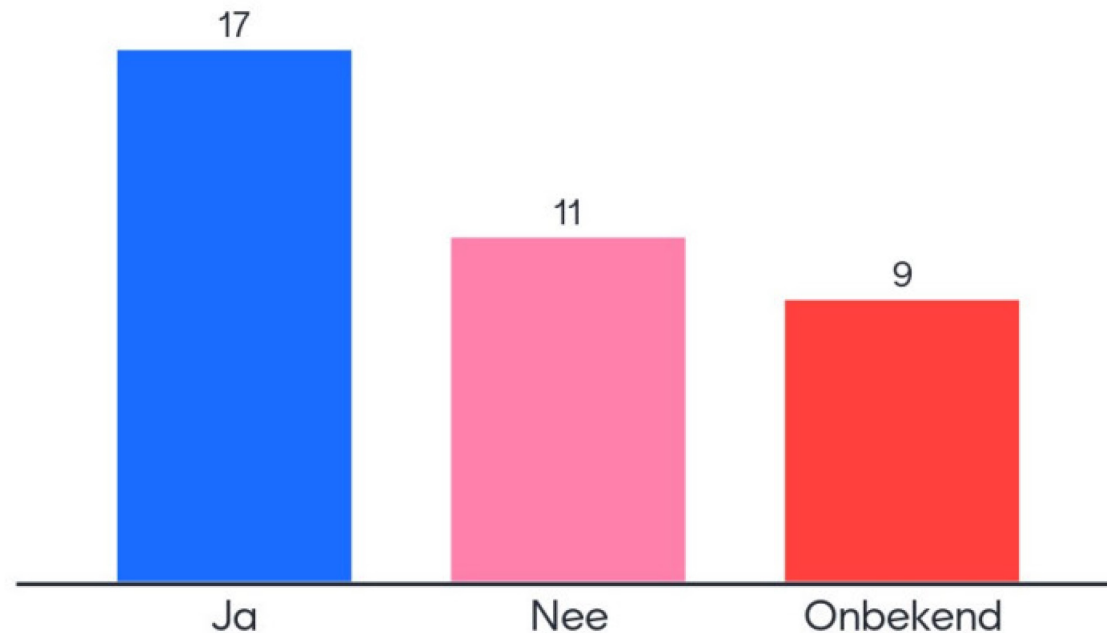

Voer je als inkoper met leveranciers het gesprek over digitale toegankelijkheid?

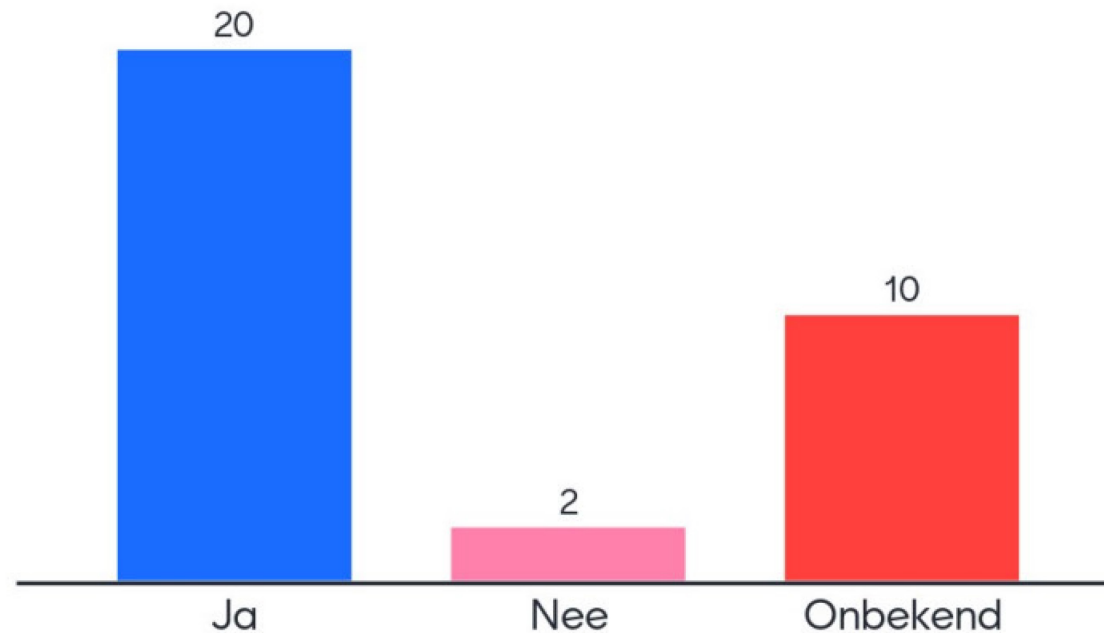
Mentimeter

Is digitoegankelijkheid standaard opgenomen in de inkoopvoorwaarden?

Heeft de leverancier een onderhoudsplicht? Want, geen meerwerk kosten betalen.

Praktijk

Horizontale verantwoording

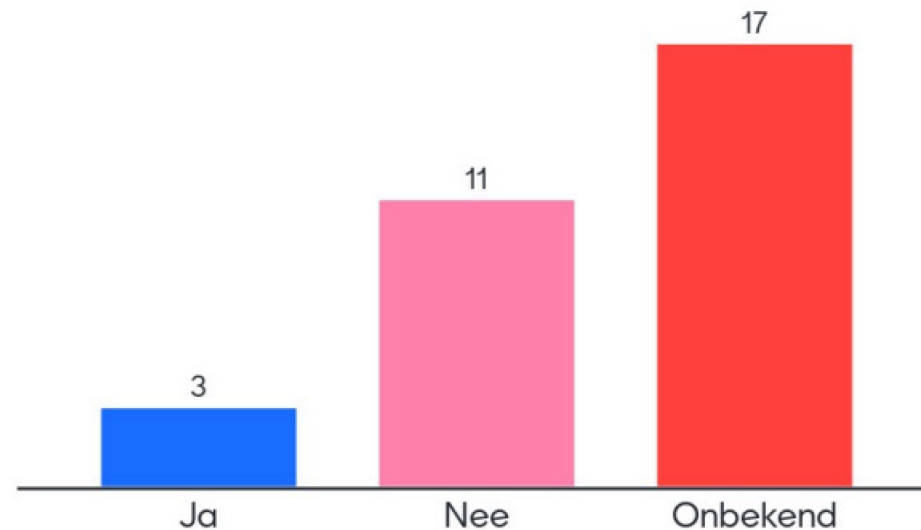

Praktijk

in uw organisatie

- > Bestuur, directie, managers
- > Beleid
- > Juridisch, risk & compliance
- > Projectmanagers en productowners
- > Communicatie / digitale inclusie / huisstijl & vormgeving
- > Content/redactie
- > Documentenmaker/beheerder
- > ICT adviseur/architect
- > Ontwikkelaar/tester
- > HR en opleiding

Is vanaf inkoop het borgen van digitale toegankelijkheid in relevante processen opgenomen?

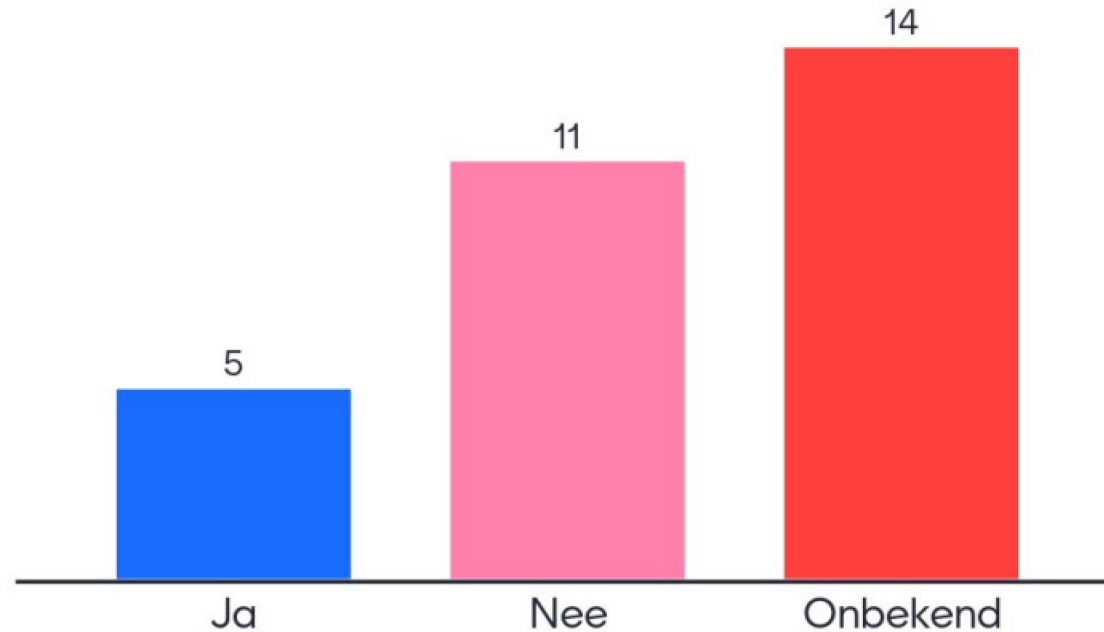
Praktijk

Audits

- > Voorkom dubbele toetsing: Vaak is er al een technisch auditrapport beschikbaar, vraag hier naar bij de leveranciers of laat het onderzoeksbureau hier eerst naar vragen. Het contentdeel van de interfaces voor burgers & professionals moet dan nog wel worden getoetst.
- > Koop een pre-onderzoek in: Voordat je organisatie aan de slag gaat, met alleen een eindtoets ben je vaak duurder uit.
- > Laat tussentijds een check doen: gaat het goed, ben je op de juiste weg?
- > Schakel tijdig in: capaciteit van onderzoeksbureaus is beperkt.
- > Goedkoop is duurkoop: er zijn veel nieuwe toetreders.
- > Kwaliteitsstandaard: koop gekwalificeerde en gecertificeerde organisaties en auditors in.

Is er een overeenkomst met een of meerdere onderzoeksbureaus?

Praktijk

Gemeente Tilburg

De basis op orde

- ✓ Tilburg.nl voldoet incl. webformulieren sinds 2014;
- ✓ Multisite-oplossing ingericht op technisch dezelfde omgeving om deze goede basis te 'kopiëren' voor andere websites (www.duurzamertilburg.nl, www.spoorzonetilburg.nl, www.bat.nl, www.leerplichtrmcmiddenbrabant.nl);
- ✓ Web Experts Digitale Toegankelijkheid (Informeel Accessibility Officer): tactisch/ strategisch, binnen het inkoopproces en op techniek
- ✓ Cardan Technobility traint intern tot WCAG-specialist die bij het inkoopproces betrokken wordt

Inkoopproces

- ✓ Digitale Toegankelijkheid is opgenomen in GIBIT; nemen we mee bij alle inkopen;
- ✓ Tilburg heeft de ambitie een inclusieve stad te zijn;
- ✓ Met die reden Digitale Toegankelijkheid als aparte eis opgenomen op het inkoopvoorblad;

Praktijk

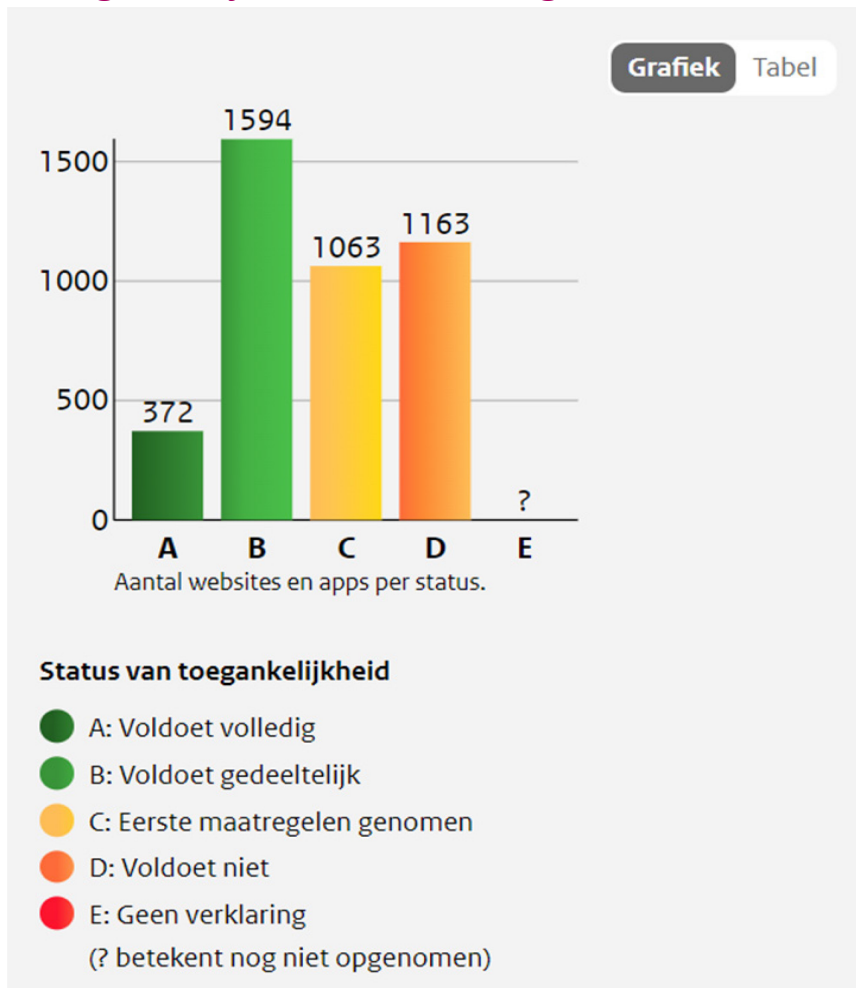
Gemeente Tilburg

Plannen 2023-2024

- ✓ Maar het moet beter: Fixi is ingekocht op basis van de door henzelf opgestelde WCAG-EM rapportage, maar de toepassing is onbruikbaar voor iemand die afhankelijk is van een screenreader;
- ✓ Strakker sturen op het voldoen aan alle eisen voorbij het inkoopproces, bij implementatie en mogelijke doorontwikkeling en investeren in technische kennis van WCAG;
- ✓ PDF's vervangen door alternatieven;
- ✓ Horizontale verantwoording richting Gemeenteraad inrichten; dit kan middelen opleveren om beter door te pakken.

Praktijk

Toegankelijkheidsverklaring

DigiToegankelijk

3029 websites en apps voldoen aan de wettelijke verplichting

Dit zijn alle websites en apps met Status A, B of C.

[Meer over de wettelijke verplichting](#) ▾

372 websites en apps voldoen aan de toegankelijkheidseisen

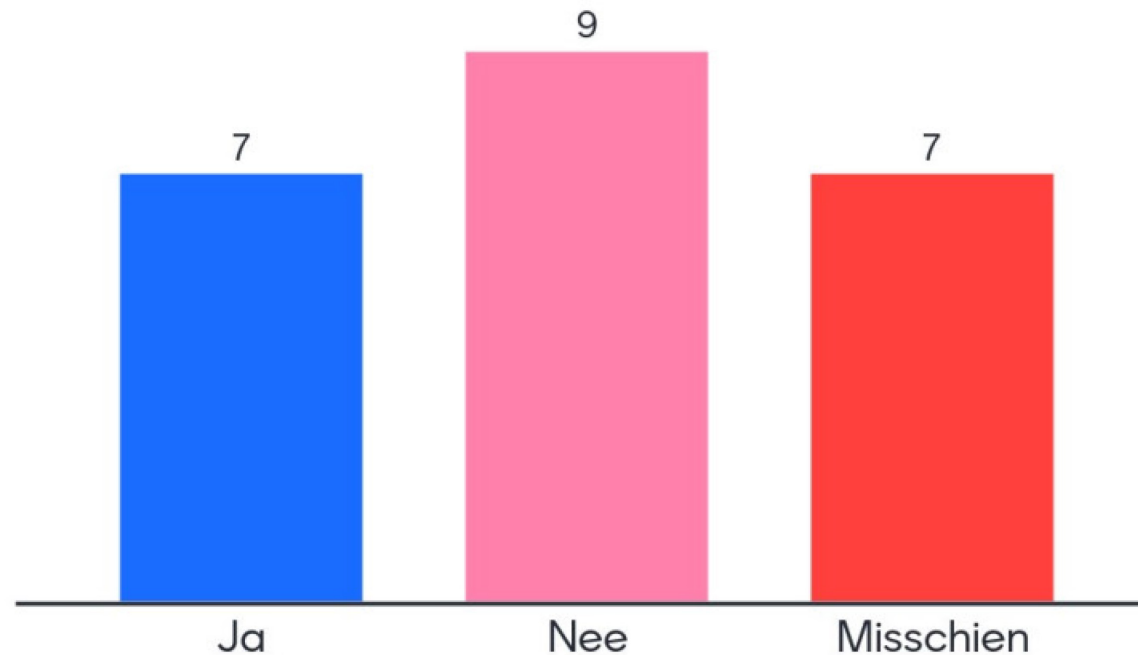
Dit zijn alle websites en apps met Status A.

[Meer over de toegankelijkheidseisen](#) ▾

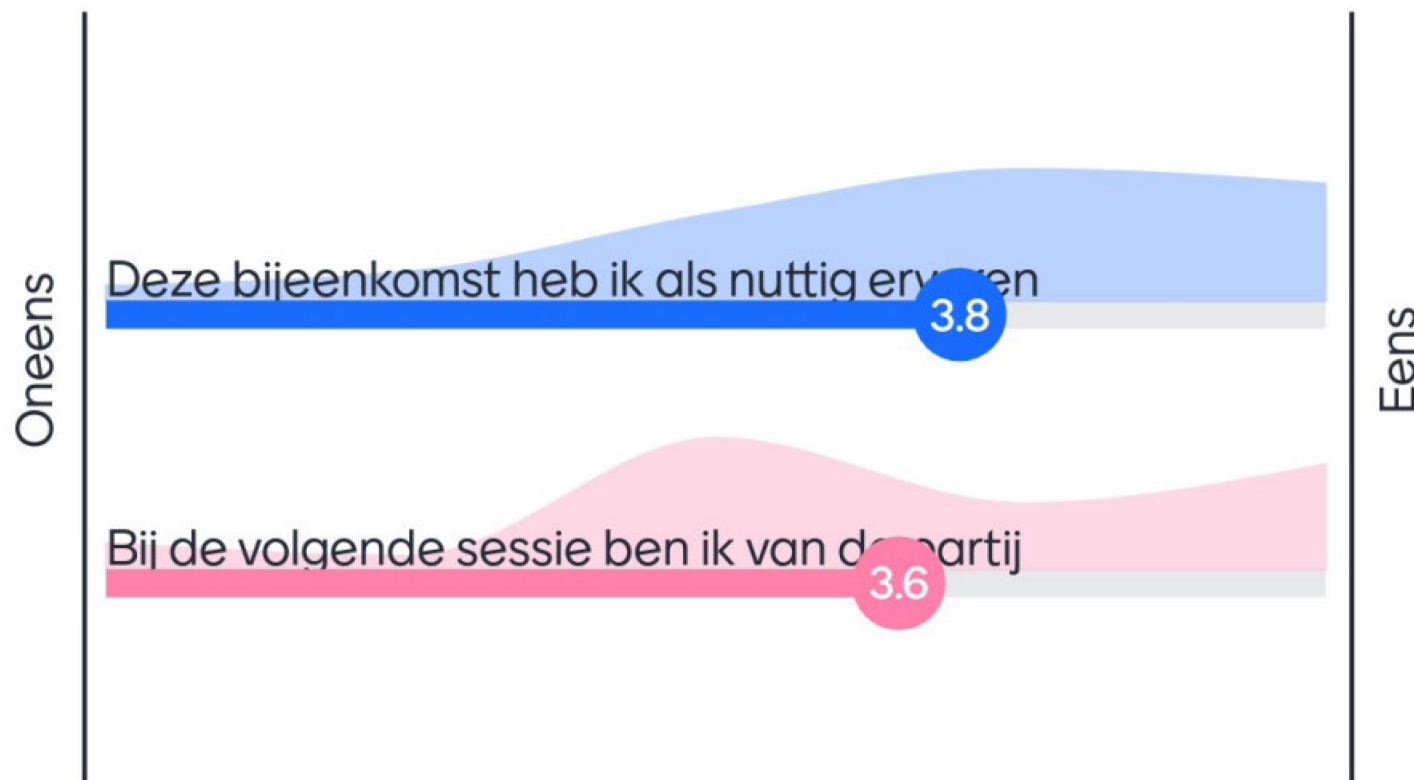
Dit dashboard wordt nog aangevuld

Op dit moment verzamelen wij overheidswebsites en -apps zonder verklaring (status E). Dat betekent dat er de komende maanden mogelijk sites en apps bij kunnen komen. [Help je mee?](#)

Ik wil bijdragen aan een netwerk van inkopers die van digitale toegankelijkheid werk van wil maken.

Een of oneens

Bij een volgende sessie zou ik graag het volgende aan bod zien komen:

13 Antwoorden

Mentimeter

Lessons learned

Concrete kleine stappen bij bestaande contracten

Waar let een toezichhouder op?

ervaringen uitwisselen

Concrete eisen wat vraag je uit

voorwaarden, leveranciers gesprekken.

tips over gesprekken met leveranciers van beataande contracten

Hoe krijgen we meer grip om onderhandse en enkelvoudige aanbestedingen?

Kan ik nog niet overzien. Ik heb nu genoeg informatie om mee aan de slag te gaan.

Realistische tijdlijn

Inhoud: audits en gesprekken met leveranciers (en dus ook voor ict/communicatiemedewerkers)

Voor de gemiddelde gemeentelijke inkoopadviseur: starten bij het begin

hoe borg je t beter in organisatie.. hoe doen anderen dot

Handige links

- > Handige links:
 - [Digitoegankelijk.nl](https://www.digitoegankelijk.nl)
 - [VNG digitale toegankelijkheid](#)
 - [Register van toegankelijkheidsverklaringen](#)
 - [Bepalen van de ICT behoefte](#)
 - [PIANOO over diversiteit en inclusie](#)
 - [Digitale toegankelijkheid in jouw organisatie 2020](#)
 - [GIBIT factsheet inkoop digitale toegankelijkheid](#)
 - [GIBIT checklist inkoop eisen digitale toegankelijkheid](#)

Contactgegevens

> Contactpersonen:

- DigiToegankelijk TOP: martin.eikenboom@ictu.nl
- VNG adviseur M&O, SWC en GIBIT: andre.plat@vng.nl
- VNG Leveranciersmanager BDTO&WMEBV: jolies.vanpomeran@vng.nl
- Gemeente Tilburg Webexpert & Accessibility Officer: steven.breepoel@tilburg.nl